

Libera asociere sindicală și exercitarea drepturilor sindicale

Informații - Ministerul Muncii și Justiției Sociale (<http://dialogsocial.gov.ro/>)

Drepturi și libertăți sindicale - cadrul legislativ

Norme internaționale fundamentale :

Convenția ONU privind Drepturilor Omului

Carta Socială Europeană Revizuită

Convenția OIM nr. 87/1948 privind libertățile și drepturile sindicale

Convenția OIM nr. 98/1949 privind dreptul la organizare și negociere colectivă

Normative naționale :

Constituția României (art. 40)

Legea nr. 53/2003 - Codul Muncii și legislația conexă

Legea dialogului social nr. 62/2011 și legislația conexă

Contractele colective de muncă, încheiate la nivel de sector de activitate, grup de unități și unitate/întreprindere sunt *izvor de drept, având caracter general, permanent și obligatoriu. Clauzele nu pot deroga de la prevederile legale.*

Contractele încheiate la nivel de unitate/întreprindere sunt înregistrate la nivelul *Inspectoratelor Teritoriale de Muncă*, iar contractele încheiate la nivelul grupurilor de unități și sectorial sunt înregistrate la nivelul Ministerului Muncii și Justiției Sociale.

Drepturile și obligațiile angajatului sunt prevăzute în contractul individual de muncă, iar Codul Muncii instituie interdicția de a renunța la drepturile conferite de lege (art. 38).

Drepturile și libertățile sindicale sunt garantate individual, fiecărui angajat, fără discriminare legată de naționalitate, vârstă, gen, religie și fără condiționări prealabile, dar și în mod colectiv, adică sindicatelor constituite.

În România exercitarea dreptului sindical este condiționat de existența unui raport de muncă sau raport de serviciu.

Drepturile și libertățile sindicale fac referire la libertatea de asociere și afiliere sindicală, dreptul la exercitarea activităților sindicale, dreptul la grevă în limitele legii, precum și dreptul de reprezentare la stabilirea condițiilor de muncă prin mandatari (sindicat/reprezentanți ai angajaților) în procesul de informare/consultare și negociere colectivă.

Pentru protecția drepturilor salariaților, legislația muncii prevede sancțiuni și interdicții specifice, autoritatea națională desemnată responsabilă cu controlul aplicării legislației muncii fiind Inspekția Muncii.

Linkuri legislație:

<http://dialogsocial.gov.ro/legislatie-2/>

<http://dialogsocial.gov.ro/sector-de-activitate/>

<http://dialogsocial.gov.ro/grup-de-unitati/>

Drepturile sindicale garantate de legislația națională în contextul relației/raportului de muncă

- dreptul fiecărui salariat de a se *asocia liber* în sindicat, de a *adera la un sindicat deja constituit* (adeziuni pe bază de cerere scrisă) sau de a se *disocia* de sindicat; *un număr de 15 salariați la același angajator pot constitui un sindicat*. Salariații minori, de la împlinirea vârstei de 16 ani, pot fi membri de sindicat fără acordul reprezentanților legali. Nu se pot asocia în sindicat magistrații, demnitarii aleși și cadrele militare. *Cotizația sindicală* este deductibilă în limita a *1% din salariul brut* și poate fi *reținută din salariu* la cererea sindicatului *doar cu acordul scris al angajatului*.
- dreptul fiecărui salariat de a desfășura activități cu caracter sindical și de a participa la *acțiuni sindicale* (protest, miting, grevă); Pe durata greveii, este interzisă concedierea angajatului, iar raportul de muncă/raportul de serviciu se suspendă de drept, cu asigurarea plății contribuțiilor sociale.
- dreptul fiecărui membru de sindicat de a alege și a fi ales în conducerea organizației sindicale din care face parte și *interzicerea oricăror presiuni sau represalii în legătura cu apartenență la un sindicat* ori cu *activitatea sindicală prestată*.

Relația dintre sindicat și membri, precum și drepturile și obligațiile membrilor de sindicat sunt stabilite prin Statutul propriu al sindicatului, adoptat de membri.

Sindicate - rol și misiune

Link: <http://dialogsocial.gov.ro/parteneri-sociali/> ; <http://dialogsocial.gov.ro/organizatii-sindicale/>

Sindicatele, în sens generic „*organizațiile sindicale*”, sunt persoane juridice independente, fără scop patrimonial, constituite în scopul *apărării drepturilor membrilor* prevăzute în legislația națională, în pactele, tratatele și convențiile internaționale la care România este parte, precum și în contractele individuale și colective de muncă și pentru promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor.

Sindicatele se pot asocia liber în federații și confederații sindicale.

Sindicatele își elaborează autonom *statutele* de funcționare prin care își stabilesc relația cu membri, modul de organizare, de gestiune și de alegere a liderilor, a activităților, a serviciilor prestate și programul de acțiuni sindicale.

Sindicatele pot asista angajatul la negocierea și încheierea contractelor individuale de muncă, participă la negocierea colectivă, la acțiuni colective (miting, protest, grevă), reprezintă și apără interesele angajaților în fața instituțiilor publice și a instanțelor judecătorești. (calitate procesuală activă)

În vederea apărării drepturilor angajaților/membrilor:

- Sindicatul sesizează autoritățile de control și poate transmite instituțiilor de resort propuneri de legiferare cu impact în domeniul relațiilor de muncă;

- Sindicatul poate solicita și participa la procedurile amiabile de soluționare a litigiilor și poate reprezenta interesele individuale și colective ale membrilor săi în fața instanțelor de judecată;
- Sindicatul este consultat de angajator cu privire la regulamentul intern, situația întreprinderii, organizarea muncii, securitatea și sănătatea în muncă și asigurarea protecției sociale;
- Sindicatul poate fi invitat la reuniunile Consiliului de Administrație pe teme de interes profesional, economic sau social;
- Sindicatul este consultat obligatoriu în cazul concedierilor colective (proiect de concediere al angajatorului) și pot propune măsuri de evitare sau de diminuare a consecințelor acestora;
- Sindicatul reprezentativ încheie contracte colective de muncă și/sau acorduri colective și poate declanșa conflicte colective de muncă și grevă;
- Organizațiile sindicale reprezentative la nivel național participă la decizie în procesul instituțional (obligatoriu) de consultare tripartită (comisii de dialog social la nivel central și local, comisie tripartită la nivelul Inspecției Muncii, Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social și comisii parlamentare).

Căi de sesizare și atac în caz de abuz și discriminare cu caracter sindical

Căi de sesizare:

- *Inspecția Muncii*, autoritatea națională responsabilă cu controlul aplicării legislației muncii și a contractelor colective de muncă

Link: <https://www.inspectiamuncii.ro/>

- *Consiliul Național de Combatere a Discriminării*, autoritate națională coordonatoare, responsabilă cu garantarea egalității de tratament

Link: <http://cncd.org.ro/> ; http://nediscriminare.ro/jurisprudenta_ro

- *Avocatul Poporului*

Link: <http://www.avp.ro/index.php?lang=ro-ro>

- *Sistem european: SOLVIT*

Link: http://ec.europa.eu/solvit/index_ro.htm

Centru național: Ministerul Afacerilor Externe <http://www.mae.ro/node/19312>

TELVVERDE SOLVIT 0800 672 507

Cale de atac: instanțele judecătorești stabilite conform legii

Căi amiabile de soluționare a litigiilor *individuale* de muncă: mediere independentă (Legea nr. 192/2006 privind medierea) sau conform celor convenite prin contractele colective sau individuale de muncă.

Link: <http://www.cmediere.ro/mediatori/>